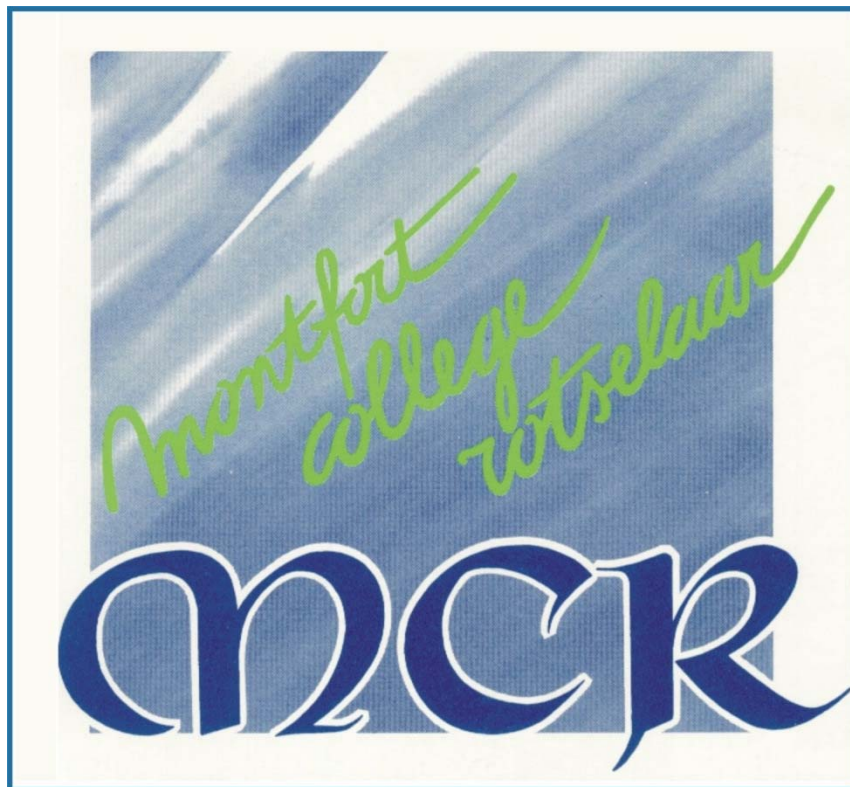

Montfortcollege en -internaat: ons opvoedingsproject

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	5
Hoofdstuk 1: Louis-Marie Grignon de Montfort	6
1. Levensloop	6
a. Familie	6
b. Schooltijd	6
c. Seminarie	6
d. Priester	7
e. Apostolisch missionaris	7
f. Overlijden	8
g. Heiligverklaring	8
2. Werken	8
Hoofdstuk 2: Kort historisch overzicht van het Onze-Lieve-Vrouwepark	9
1. De geschiedenis van de oude abdij	9
2. De geschiedenis van het Moerincxkasteel	9
3. De geschiedenis van het Montfortcollege	10
Hoofdstuk 3: Het 'waarom'	11
Hoofdstuk 4: Het 'waarheen'	12
1. Zelfontplooiing	12
a. Lichaam	12
b. Geest	13
2. In relatie met anderen	15
3. Met oog voor een betere wereld	16
4. Bewust van een mensoverstijgende dimensie	18
a. De confrontatie met de eindigheid en de vraag naar de zin van het leven	18
b. Het antwoord van het christelijk geloof	18
c. Respect voor andere antwoorden	18
d. Spiritualiteit	18
Hoofdstuk 5: Het 'hoe'	19
1. Profiel van school en internaat	19
a. School	19
b. Internaat	19
2. Samenwerking en verantwoordelijkheid	19
a. De Inrichtende Machten (IM): de VZW St.-Angela-Montfortcollege en de VZW Montfortinternaat	20
b. Het personeel: directie, internaatsbeheer, opvoeders school en internaat, leerkrachten	20
c. Ouders	20
d. Leerlingen	21
e. Lokale gemeenschap	24
f. Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB)	24
g. Scholengemeenschap	24
3. Pedagogische fundamenten	25
A. De leerkracht-opvoeder	26
B. De leerling	26
a. Wie is welkom?	26
b. Leerlingenbegeleiding	26
Leerlingenbegeleiding: werkdomeinen	28
Leerlingenbegeleiding: niveaus	28
Cel leerlingenbegeleiding	28
Slotwoord	29

INLEIDING

Een opvoedingsproject moet 'leven'. Daarmee bedoelen we twee dingen. Ten eerste dat het meer moet zijn dan een papieren brochure die vooral dient om in een kast te liggen en ten tweede dat het moet kunnen mee veranderen met de mensen die het uitvoeren.

We willen een opvoedingsproject dat gekend en gedragen wordt door alle betrokkenen in school en internaat: leerlingen, personeelsleden, inrichtende macht, ouders en betrokken mensen uit de lokale gemeenschap. Bovendien willen we het, in dialoog met hen, geregeld evalueren.

Daarom hielden we tijdens het schooljaar 2001-2002 een uitgebreide enquête over 'ons opvoedingsproject' bij alle participanten van school en internaat. De grote respons maakte duidelijk dat het project echt wel 'leefde' en alle geledingen bevestigden de grote lijnen en uitgangspunten. Toch voelde men de nood om het geheel te herformuleren in een eigentijdse taal en bepaalde lacunes op te vullen. Zo vond men dat de figuur van de Heilige Montfort, toch naamgever en inspirator van Montfortcollege en -internaat, te weinig aan bod kwam en dat we meer moesten ingaan op nieuwe uitdagingen en verwachtingen van onze snel evoluerende maatschappij.

Daarom hebben we het beginhoofdstuk gewijd aan het leven van Louis-Marie Grignon de Montfort en onze visie op de vakoverschrijdende eindtermen – leren leren, sociale vaardigheden, opvoeden tot burgerzin, gezondheidseducatie, milieueducatie, muzisch-creatieve vorming en technisch-technologische opvoeding – mee opgenomen waar het van toepassing was.

Het tweede hoofdstuk handelt over het rijke verleden van het domein Vrouwenpark. We vertellen in het kort de geschiedenis van ons domein, vanaf de oprichting van de oude cisterciënzerinnenabdij in 1058 tot vandaag.

Vervolgens proberen we de drie pijlers van ons opvoedingswerk in school en internaat in kaart te brengen. Het 'waarom' gaat over de inspiratie van waaruit we handelen: het verwoordt m.a.w. ons mens- en wereldbeeld en onze levensovertuiging. Het 'waarheen' is het resultaat dat we willen bereiken: de waarden die we met en bij onze leerlingen nastreven. Het 'hoe', tenslotte, omschrijft de krachtlijnen van ons opvoedend handelen en antwoordt op de vraag: 'hoe pakken we het aan en met welke middelen'?

HOOFDSTUK 1: LOUIS-MARIE GRIGNION DE MONTFORT

1. LEVENSLLOOP

a. Familie

Louis-Marie Grignon werd geboren op 31 januari 1673 in Montfort-sur-Meu. Hij was de tweede in een gezin met 18 kinderen, van wie er zeven zeer jong overleden. Zijn vader, Jean-Baptiste Grignon, was een arme advocaat en overtuigd christen. Samen met zijn echtgenote, Jeanne, die drie priester-broers had, zorgde hij ervoor dat zijn kinderen een degelijke, christelijke opvoeding kregen. Drie zonen werden later priester, twee dochters gingen in het klooster.

Als kind was Louis-Marie al erg vroom en bad hij dagelijks tot de Maagd Maria. Bovendien verdedigde hij met vuur de morele waarden en normen van het katholicisme. Zo durfde hij zijn vader – die nochtans opvliegend was – openlijk terechtwijzen voor een boek met prenten die volgens hem onfatsoenlijk waren.

b. Schooltijd

In 1685 ging hij naar het Sint-Thomascollege, een jezuietencollege in Rennes. Hij volgde het voorbeeld van zijn leermeesters in hun zorg voor de armen en zwakken maar deed dat met zoveel ernst en overgave dat hij een eenzaat werd tussen zijn speelse leeftijdgenootjes. In deze tijd begon zijn leven meer en meer in het teken te staan van dienst aan de mensen en zelfopoffering voor het geloof. Hij zocht regelmatig de eenzaamheid op om te gaan bidden en keerde zich steeds vaker tot Maria. Hij zag haar als zijn steun, zij hield hem bij de hand.

c. Seminarie

Louis-Marie wilde God ontmoeten en voelde zich geroepen om priester te worden. In 1692 vertrok hij dan ook naar het seminarie in Parijs. Hij weigerde de trip – van meer dan 300 kilometer - te paard te maken. Bovendien gaf hij zijn geld aan een bedelaar, schonk een tweede al zijn reisgoed en ruilde zijn kleren met een derde. Om volledig te breken met het materiële verleden, gaf hij tenslotte ook zijn familienaam op en ging hij door het leven als Louis-Marie de Montfort. Zijn rotsvast geloof in de Vader zorgde ervoor dat hij zich niet druk maakte om aardse en materiële dingen en niet zocht naar macht of invloed. Zijn 'leven als arme' werd een onderdeel van zijn geloofsbelijdenis.

In Parijs voegde hij zich bij de sulpitienen. Aanvankelijk werd hij met liefde begeleid, maar vanaf 1696 groeiden er spanningen. Dat kwam doordat de sulpitienen zich aanpasten aan de maatschappij, terwijl Montfort geen toegevingen wilde doen aan de wereldse omstandigheden. Hij wilde zich alleen maar aanpassen aan God en het Evangelie. Soms leek hij in een andere wereld te leven zoals blijkt uit zijn boekje "De Liefde van de eeuwige Wijsheid."

Toen iemand hem eens vroeg of hij hoopte ooit mensen te ontmoeten die zijn levenswijze zouden willen volgen, toonde Montfort hem het Nieuwe Testament en vroeg of hij kon verbeteren wat Jezus Christus gezegd en gedaan had en of hij een beter leven wist dan dat van de Apostelen: een leven van armoede en ascese, vertrouwend op de voorzienigheid.

Uiteindelijk werd Saint-Sulpice voor Montfort een testperiode, een voorbereiding op het onbegrip en de tegenkantingen in de rest van zijn leven.

d. Priester

Op 5 juni 1700 werd Montfort tot priester gewijd. In zijn jaren als priester bond hij herhaaldelijk de strijd aan met diverse (ketterse) religieuze stromingen. Zo had hij er problemen mee dat in het jansenisme de goddelijke genade alleen weggelegd was voor de heiligste zielen: zelfs de kleinste menselijke tekortkoming maakte de toegang tot vergeving en redding onmogelijk. Montfort daarentegen geloofde onvoorwaardelijk dat God hem nooit in de steek zou laten. Hierdoor onderging hij vaak spot, bedreigingen, kwaadsprekerij, vernedering, verbanning. Hij vond dit niet erg, want hij zag er een gelijkenis in met de beproevingen die Jezus had doorstaan. Had Jezus trouwens niet gezegd: "Wie mijn volgeling wil zijn, moet Mij volgen door zichzelf te verloochenen en elke dag opnieuw zijn kruis op te nemen" (cf. Lc. 9,23). Om die reden koos Montfort nooit de gemakkelijke weg door het leven. Hij wilde – figuurlijk dan – zijn kruis dragen zoals Jezus gedaan had.

Rondtrekken en prediken, vertellen over de Heer en Maria, dat was zijn liefste wens toen hij priester werd, maar die werd niet vervuld. Hij had ook geen parochie. Vijf maanden lang was hij inactief, zeer tegen zijn zin. Uiteindelijk ging hij te rade bij de bisschop van Poitiers. Terwijl hij wachtte op een audiëntie, bracht hij vier uur biddend door in de kerk van de armen. De mensen die hem zagen, vonden hem onmiddellijk sympathiek en voelden zich tot hem aangetrokken: iemand die zo intens en zo lang kon opgaan in gebed en bovendien de kleren van een arme droeg. Hij was dicht bij God en dicht bij hen en werd daardoor van in het begin geaccepteerd. Ze vroegen zelfs aan de bisschop of Montfort hun priester mocht worden. De bisschop stemde toe en Montfort accepteerde de taak, ook al zou hij eigenlijk liever meer rondtrekken om meer mensen te bereiken.

Onvermoeibaar bleef hij in de weer om het lot van zijn mensen te verbeteren. Zijn eigen comfort gaf hij zelfs op ten voordele van opgesloten ziekenhuispatiënten. Op die manier schiep hij verwachtingen, waarin zijn collega's niet wilden of konden meegaan en het kwam tot een breuk. Hij werd het mikpunt van spot en laster en moest uiteindelijk Poitiers verlaten.

Vanaf de lente van 1703 leefde Montfort in Parijs. Vijf maanden lang wijdde hij zich aan de 5000 mensen in het armenhuis van La Salpêtrière. Hij bereikte hier veel, maar opnieuw waren er mensen die zich aan zijn succes stoorden en opnieuw werd hij verzocht te vertrekken.

Niet lang daarna verzochten ook de sulpitanen hem hun orde te verlaten. Ze vonden hem een schande voor de orde omdat hij het middelpunt van spot en laster geworden was wegens zijn levenswijze en kledij.

e. Apostolisch missionaris

Sinds het begin van zijn priesterschap had Montfort gespeeld met het idee om missionaris te worden. Hij twijfelde echter of dat wel de wil van God was en besloot naar Rome te gaan om paus Clemens XI om raad te vragen. Hij maakte de reis opnieuw te voet. Paus Clemens vond dat er genoeg werk voor hem was in Frankrijk en dat hij moest luisteren naar de bisschoppen van die gebieden waar hij naartoe geroepen werd. Hij benoemde Montfort tot Apostolisch Missionaris.

Montfort keerde te voet terug naar Frankrijk en ging naar zijn geboortestreek, Bretagne. In Saint-Brieux werkte hij een periode samen met de groep missionarissen rond Dom Leuduger. Nadien trok hij zich een tijdje terug in Montfort. Hij betrok er de kluisenaarshut van Saint-Lazare en voerde herstellingen uit aan een kapel in de buurt. Nu hij niet langer naar de mensen ging, kwamen de mensen naar hem. De jansenistische bisschop van Saint-Malo kon het met Montfort echter niet vinden en in de lente van 1708 verzocht hij hem te vertrekken.

Tot 1710 trok Montfort door het bisdom Nantes. Hij leidde er een groots project in Pontchâteau dat enorm veel mensen in beweging bracht: drie kruisbeelden - waaronder één van bijna 15,5 meter hoog - werden opgericht in een grote rozentuin om Eden en Getsemane voor te stellen. Maar ook hier kwamen er spanningen en hij verliet Nantes.

De laatste vijf jaren van zijn leven bracht hij door in de bisdommen van Luçon en La Rochelle. Het was een periode met minder problemen, omdat hij had geleerd zich wat aan te passen aan de mensen en de religieuze omstandigheden van zijn tijd. Onder bisschop de Champflour hield hij zich bezig met de opvoeding van kinderen. Hij blies onder andere de armenscholen nieuw leven in, organiseerde een school voor jongens en – met de hulp van twee bemiddelde vrouwen die hij in Poitiers had leren kennen – ook een voor meisjes.

Deze twee dames, Marie Louise Trichet en Catherine Brunet, werden in 1715 de eerste twee leden van de Dochters van de Wijsheid, één van de bewegingen die Montfort al jaren wilde stichten. De andere was de Mariacongregatie die eveneens in 1715 het licht zag: een klein gezelschap van arme priesters die predikten onder de bescherming van Maria. Deze congregatie van Montfortanen kwam na zijn dood langzaam van de grond. Later, bij de uitbloei, is een afsplitsing tot stand gekomen en heeft een afdeling zich toegelegd op het onderwijs en de gespecialiseerde gehandicaptenzorg: de Broeders van St.- Gabriël.

f. Overlijden

Montfort ontsnapte aan verschillende aanslagen op zijn leven: hij werd een paar keer overvallen en bijna doodgeslagen. Eén keer had hij minder geluk en at van een vergiftigd brood. Hij had er maar een kleine hap van genomen, omdat hij proefde dat er iets mis was, maar het was al te veel. Zijn gezondheid was aangetast en hij verzwakte langzaam maar zeker. Het belette hem niet met volle overgave zijn werk te blijven doen. Zelfs aan zijn sterfbed ontving hij nog vele mensen die een laatste zegening van hem wilden. Hij overleed op 28 april 1716 in St Laurent-sur-Sèvre (Vendée). Zijn graf, in de parochiekerk, is sindsdien een bedevaartsoord.

g. Heiligverklaring

Louis-Marie Grignon de Montfort werd in 1888 zalig verklaard door paus Leo XIII. Paus Pius XII verklaarde hem heilig in 1947. Tegenwoordig zijn de Montfortanen, de Dochters van de Wijsheid en de Broeders van St.-Gabriël in 45 landen werkzaam.

2. WERKEN

Men vraagt zich nog altijd af hoe Montfort, in zo weinig jaren en ondanks zoveel activiteiten, de tijd gevonden heeft om zoveel te schrijven. De bundel van zijn geschriften in het Frans telt ongeveer 1800 gedrukte bladzijden. De omvang op zich is reeds bewonderenswaardig, maar ook de variatie in de gebruikte literaire genres. Naast zijn privé-correspondentie vind je nu eens theologische, dan weer volkse uiteenzettingen en verhalen. Verder zijn er rondzendingbrieven, gebeden, talloze liederen, leefregels voor zijn congregaties en nog meer. Enkele van zijn geschriften zijn later bestsellers geworden. Het meest gekende is een klein boekje, waarvan het handschrift lange tijd in een koffer verborgen is gebleven: "De Ware Godsvrucht". Het is niet meer te achterhalen in hoeveel talen het verspreid is. Ook gekend zijn de geschriften in briefvorm: "Het Mariageheim" en de "Brief aan de vrienden van het Kruis". Verder: "De Liefde voor de eeuwige wijsheid" en "Het geheim van de Rozenkrans". Het geheel van zijn geschriften werd in 1859 kerkelijk goedgekeurd.

Minder gekend zijn de kunstwerken 'van' Montfort. Hij heeft inderdaad zelf beelden gesculpteerd: Mariabeelden en een mooie gekruisigde Christus. Ook is van hem een groot kruis bewaard, niet met een lichaam, maar met, in zeer mooie letters, woorden van Christus en enkele kleine symbolen. Nog andere beelden 'van' Montfort werden met de grootste zorg in parochies bewaard. Ze zijn waarschijnlijk niet door hem gesculpteerd, maar door hem bij kunstenaars besteld, door hem ingezegend en aan parochies geschonken. Tot vandaag zeggen de mensen terecht dat het beelden zijn 'van' Montfort, van hem gekregen.

HOOFDSTUK 2: KORT HISTORISCH OVERZICHT VAN HET ONZE-LIEVE VROUWEPARK

De geschiedenis van het domein Vrouwenpark bestrijkt 10 eeuwen en is in 3 episodes te verdelen:

- de geschiedenis van de oude cisterciënzerinnenabdij van 1058 tot 1796;
- het kasteel Moerincx van 1800 tot 1925;
- het Montfortcollege van 1928 tot nu.

1. DE GESCHIEDENIS VAN DE OUDE ABDIJ

Men mag aannemen dat de abdij gesticht werd in 1058 door een vroom echtpaar: ridder Johannes Huygens en zijn vrouw Beatrix. Wegens het ontbreken van erfgenamen besloten zij een klooster te bouwen, toegewijd aan O.-L.-Vrouw.

De eerste zusters waren augustinessen, die in 1215 de regel van Citeaux aannamen en vanaf toen dus cisterciënzerinnen genoemd werden. Hendrik I van Brabant keurde dit goed in 1216. Vrouwenperck groeide uit tot één van de meest bekende vrouwenabdijen van het oude Brabant.

In 1578 werd de abdij een eerste keer geplunderd en gedeeltelijk door brand vernield. Ze bleef zes jaar verlaten wegens oorlog. Tijdens het beleg van Leuven door de Hollandse en Franse legers in 1635 werd opnieuw veel geplunderd en beschadigd, maar in 1661 werd een nieuwe abdij opgetrokken door abdis Robertine d'Amenzaga.

In 1796 volgde dan de definitieve ondergang van de abdij: confiscatie en verkoop door de Franse revolutionairen.

De krocht (de ruïne van het cellarium¹), het abdissenhuis (het deel dat nu bewoond wordt door de Montfortaanse gemeenschap), de boerderij en het aalmoezeniershuis (de "oude proosdij") zijn historische resten uit die abdij-periode.

Vrouwenperck was vanaf zijn ontstaan een bedevaartsplaats, waar O.-L.-Vrouw bijzonder vereerd werd. Eén van de meest bekende legenden, de Beatrijslegende, en het verhaal van de H. Catherina van Leuven worden in het Vrouwenpark gesitueerd.

Bovendien is er in het boek 'Brabantia Mariana' uit 1632 sprake van een miraculeus Mariabeeld, dat zich in een aparte kapel van de abdijkerk bevond en dat gedurende een eeuw door 'vele mirakelen' beroemd werd.

Het bewuste Mariabeeld is een prachtig gepolychromeerd gotisch kunstwerk uit de 13de of begin 14de eeuw en bevindt zich nu in de St.-Pieterskerk te Rotselaar. In de kapel van de paters Montfortanen staat een kopie.

2. DE GESCHIEDENIS VAN HET MOERINCXKASTEEL

In 1796 werd de abdij door de agenten van de Franse Revolutie tot staatseigendom verklaard. Op 6 november van hetzelfde jaar werden de kloostergebouwen, boomgaard, vijvers en 6 ha tuin verkocht aan een zekere citoyen Hurler uit Brussel. Men sloopte kerk en klooster. De stenen van de afbraak werden gebruikt voor de bouw van het prieeltje en de bruggen over de nieuw aangelegde binnenvijver en om het park met kunstmatige glooiingen te verrijken. Omstreeks 1814 verscheen Joannes-Baptista Moerincx op het toneel als nieuwe eigenaar van het Vrouwenpark. Zo wordt Vrouwenpark tot vandaag de dag in de volksmond nog "het kasteel van Moerincx" genoemd. In 1925 zagen de kinderen Moerincx zich echter verplicht het kasteel te verkopen.

---

¹ voorraadkamer

3. DE GESCHIEDENIS VAN HET MONTFORTCOLLEGE

Sinds 1922 hadden de paters montfortanen in Leuven aan de Diestsevest een klooster met kerk en een klein schooltje voor aspirant-montfortanen .

Het aantal leerlingen groeide en ze vonden een nieuwe plaats voor de school in het leegstaande kasteel Moerincx te Rotselaar.

Op 1 januari 1928 werden de montfortanen eigenaar van het vroegere Vrouwenpark, dat ze herdoopten in " O.-L.-Vrouwepark ".

Het eerste schooljaar startte met 27 jongens en 6 paters-leraren.

In 1935 waren er ongeveer 70 leerlingen en de Alveusvleugel werd bijgebouwd. In 1949 waren er 136 leerlingen en werd het witte paviljoen aan de bestaande "burcht" gebouwd. Tussen 1955 en 1965 kwamen de kapel, Babel, de Beatrijsaula en de nieuwe proosdij erbij. In 1985 volgde het nieuwe schoolgebouw Waterkant, dat in 1996 en 1997 werd uitgerust met nieuwe wetenschapsklassen en een nieuw sanitair blok voor jongens en meisjes. In 2001 werd de Nieuwe Proosdij uitgerust met een nieuwe vleugel zodat vanaf toen alle internen een eigen kamer kregen.

Tot 1940 leidde onze school uitsluitend leerlingen op die priester-montfortaan wilden worden (Apostolische School). Daarna werd het college opengesteld voor iedereen die de oude humaniora wilde volgen (Montfortaans Seminarie).

Met de bijkomende afdelingen Latijn-Wiskunde en Latijn-Wetenschappen kwam de naam Montfortcollege steeds meer in gebruik.

Vanaf 1980 werd het Vernieuwd Secundair Onderwijs ingevoerd, gevolgd door de Eenheidsstructuur in 1989. In 1988 kwamen de eerste externen, in 1994 verwelkomden we de eerste externe meisjes, gevolgd door de eerste interne meisjes in 2001. In dat jaar werd het internaat ook opengesteld voor leerlingen van andere scholen uit de buurt. Op 1 februari 2004 telde het Montfortcollege 655 leerlingen, het Montfortinternaat 119, waarvan 41 naar andere scholen gingen.

Op 5 juni 1998 werd het Montfortcollege samen met het Sint-Angela-instituut (secundaire en basisschool) ondergebracht onder één Inrichtende macht: de nieuw opgerichte VZW Sint-Angela Montfortcollege.

HOOFDSTUK 3: HET 'WAAROM'

Waarom doen we wat we doen? Waarom houden we ons op een bepaalde manier bezig met het opvoeden van jonge mensen?

Omdat we op een bepaalde manier naar de mensen, het leven, de wereld kijken. We willen dat doen zoals Jezus van Nazareth dat deed en noemen deze visie daarom **christelijk**. Dit christelijke mens- en wereldbeeld lichten we toe in een zestal punten. Niet om het onderscheid met andere visies duidelijk af te lijnen, wel om op een positieve manier te verwoorden wat het christelijke voor ons betekent.

1. **Een mens is een onaantastbare persoon** waarin **lichaam en geest** onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Iedereen is een uniek individu, onvervangbaar en dus oneindig waardevol, hoe hij of zij ook is, met inbegrip van alle lichamelijke of geestelijke beperkingen en kwaliteiten.
2. **Alle mensen zijn door God gewild** en daarom **heilig**. Hier stoten we op het christelijke godsbeeld dat een rechtstreeks gevolg is van het christelijke mensbeeld. Wie met de ogen van Jezus naar de mensen kijkt, ziet namelijk een God die vader (of moeder) is van allen en die van allen houdt zoals ouders van hun kinderen houden. Ieder mensenkind is dus een 'schat' van God nog voor hij of zij geboren is.
3. **Mensen zijn verantwoordelijk voor het kiezen van hun bestemming**. Hier gaat het over de **vrijheid** van de mensen. Het is niet omdat we kinderen van God zijn, dat we automatisch doen wat Hij graag zou hebben. Anders waren we zijn marionetten. Een liefdesrelatie is maar echt, als de partners uit vrije wil voor elkaar kiezen en de vrijheid hebben om elkaar af te wijzen. Deze vrijheid impliceert een grote verantwoordelijkheid: dat we zelf onze bestemming moeten kiezen, een bestemming met of zonder God bijvoorbeeld.
4. **Elk mensenleven heeft zin en alle mensen zijn geroepen om gelukkig te zijn**. Dit is in het kort de kern van de christelijke blijde boodschap. Wat je ook meemaakt, met welke beperkingen je ook moet leven, hoezeer je ook gekwetst wordt, je kan **'heel'** gemaakt worden door de liefde. Door de liefde van mensen, als je dat geluk mag ervaren, maar zeker en onvoorwaardelijk door de liefde van God.
5. **Een mens wordt maar echt mens in relatie met anderen**. Niemand kan leven op zichzelf. Een mens is m.a.w. geroepen om **solidair** te zijn. Met een God als vader/moeder van alle mensen, hebben ook alle mensen de opdracht elkaars leven de moeite waard te maken.
6. **Alle mensen die ooit hun leven afstemden op Jezus van Nazareth** en geloofden wat hij geloofde, zijn onze voorbeelden. **Louis-Marie Grignion de Montfort** was daar één van. Hem vermelden we in het bijzonder omdat hij de inspiratiebron was voor de paters montfortanen, die onze school en ons internaat oprichtten. Vandaag laten we ons vooral aanspreken door zijn bewondering voor de eenvoudige, maar onvoorwaardelijke liefde van Maria voor Jezus en door zijn radicale keuze voor de kansarmen.

HOOFDSTUK 4: HET 'WAARHEEN'

Waar willen we naartoe? Welke waarden willen we aan onze leerlingen doorgeven en samen met hen realiseren?

Deze waarden hangen rechtstreeks samen met ons christelijk mens- en godsbeeld en zijn in vier delen onder te brengen:

- zelfontplooiing of het ontwikkelen van de volledige persoon;
- in relatie met anderen;
- met oog voor een betere wereld;
- en bewust van een mens-overstijgende dimensie.

Hierin verwerken we ook onze visieteksten over de vakoverschrijdende eindtermen. We stellen ze in dienst van de waarden die we willen bereiken.

1. ZELFONTPLOOIING

1. Jezelf ontwikkelen begint met **jezelf te aanvaarden en graag te zien**. We bedoelen daarmee: jezelf zien zoals God je ziet, d.w.z. als onvervangbaar en waardevol, met al je gaven en kwaliteiten, ondanks je beperkingen en onvolkomenheden. Het waardevolle wordt daarbij niet bepaald door de som van mogelijkheden en beperkingen, maar gewoon door het unieke van ieders persoon.
2. Jezelf ontwikkelen houdt ook in dat je **voor jezelf verantwoordelijkheid leert dragen** in de loop van je groeiproces. Een mens is immers 'vrij' en kan dit groeiproces tot wie hij/zij uiteindelijk wordt, beïnvloeden in positieve of negatieve zin.
3. Jezelf ontwikkelen gebeurt via een groeiproces van **lichaam en geest**. Uiteraard kan je beide niet los van elkaar zien. Je bent tegelijkertijd een unieke combinatie van de twee. Omwille van de duidelijkheid bespreken we ze toch afzonderlijk.

a. Lichaam

We willen onze leerlingen begeleiden bij het ontwikkelen van hun lichaam tot een gezond lichaam en bij het ontwikkelen van een gezonde houding t.o.v. hun lichaam. Hun lichaam leren kennen en aanvaarden, het leren ontdekken als expressiemiddel, het gezond houden via sport en goede lichaamshygiëne, het komen tot een goede seksualiteitsbeleving.

In onze visietekst 'gezondheidsopvoeding' staat dat als volgt:

Onze school wil zich inzetten om van gezondheidsopvoeding één van haar prioriteiten te maken door de kennis, inzichten, houdingen en vaardigheden bij te brengen, die nodig zijn om te kunnen komen tot een gezonde levensstijl.

Wij zijn er ons van bewust dat leerlingen sterk beïnvloedbaar zijn door leeftijdsgenoten en media en een toenemend zelfbewustzijn etaleren. Daarom willen wij jongeren kansen bieden om te groeien naar een gezonde weerbaarheid. Zo hopen we het risico te beperken dat ze gezondheidsbedreigende gedrag patronen - zoals roken, drinken, te veel of te weinig eten - zouden ontwikkelen.

Uiteindelijk willen wij dat onze leerlingen in staat zijn verantwoorde beslissingen te nemen over gezondheid, onder andere op het vlak van hygiëne, voeding, genots- en geneesmiddelen, soft- en harddrugs, veiligheid, stress, rust, beweging, seksueel gedrag, emoties,...en er ook naar te handelen.

b. Geest

We willen onze leerlingen begeleiden bij de vorming van hun geest. We denken hierbij aan:

- leren leren en leren kiezen;
- het oefenen en leren appreciëren van verschillende vormen van expressie en creativiteit, het kennismaken met en leren waarderen van cultuur en kunst;
- het creëren van interesse voor moderne technologie en het prikkelen van de wetenschappelijke nieuwsgierigheid.

We verwijzen hier naar onze visieteksten over *leren leren*, *muzisch-creatieve vorming* en *technisch-technologische opvoeding*.

Leren leren

Voor jonge mensen is de school nog steeds de plaats om op een deskundig begeleide manier kennis te vergaren.

In onze snel evoluerende maatschappij neemt de hoeveelheid kennis echter explosief toe en is bestaande kennis in bepaalde domeinen snel achterhaald. Bijgevolg moet de school zich noodgedwongen beperken tot een eerste kennismaking met zo veel mogelijk verschillende kennisdomeinen. Daarnaast zullen jonge mensen zich permanent moeten bij- of zelfs omscholen.

Bovendien biedt de moderne samenleving jongeren meer en meer mogelijkheden en manieren om buiten de school kennis te vergaren. Jongeren moeten in staat gesteld worden uit het uitgebreide en gevarieerde aanbod een verantwoorde keuze te maken om zo op een meer zelfstandige manier hun eigen interesses en mogelijkheden te verkennen en verder te ontwikkelen.

Het kunnen sturen van het eigen leren en leven wordt één van de belangrijkste vaardigheden die jongeren op school bijgebracht moet worden.

Daarom neemt in de leerlinggerichte onderwijsvisie van het Montfortcollege het aanbrenen en inoefenen van studievaardigheden een centrale plaats in en wordt een leerlijn ontwikkeld – met progressief toenemende complexiteit van vaardigheden en contexten – van het eerste tot en met het laatste jaar secundair onderwijs. Deze leerlijn wordt maximaal geïntegreerd in de gewone lessen zodat elk evaluatiemoment gebruikt kan worden om naast de kennis ook de leerstrategieën van de leerlingen te beoordelen en waar nodig bij te sturen.

Deze schoolbrede aanpak met aandacht voor de optimale ontplooiing van de individuele mogelijkheden van elke leerling moet – naast het verwerven van voldoende vakkennis - zorgen voor een geleidelijke overgang van begeleid leren over zelfstandig leren naar zelfverantwoordelijk leren. Leerlingen moeten kunnen nadenken over het eigen denken en leren en zich een reeks aangepaste vaardigheden en attitudes eigen maken: zelf leren zoeken naar informatie, deze informatie leren selecteren, kritisch benaderen, hanteren, interpreteren en toepassen. Zij moeten leren conclusies trekken, argumenteren, probleemoplossend denken en handelen. De ontwikkeling van zo'n leergedrag ten opzichte van een veelheid aan leerinhouden moet rekening houden met de toepassing ervan in hun dagelijks leven, nu en later. Dit houdt ook in dat leerlingen met voldoende zelfkennis en objectieve informatie een gefundeerde studiekeuze moeten kunnen maken.

Dit alles kan maar bereikt worden in een leerkrachtige omgeving: mensen en middelen rondom de leerling. De directie en de leerkrachten-opvoeders willen, gesteund door de ouders, zorgen dat deze leerkrachtige omgeving de motivatie en de leerbekwaamheid van leerlingen verhoogt zodat de leerlingen beter worden voorbereid op het hoger onderwijs en op levenslang leren.

Muzisch-creatieve vorming

Totale opvoeding omvat veel meer dan het louter cognitieve. Het betekent ook het ontwikkelen van allerlei vaardigheden o.a. op het psychomotorische, het dynamisch-affectieve en het muzisch-creatieve vlak. Dit is belangrijk omdat jongeren in de huidige multiculturele samenleving de verschillende culturen en hun kunstuitingen moeten leren kennen en waarderen. Belangstelling voor en deelname aan de verschillende uitingen van cultuur is immers wezenlijk voor elk individu en voor de menselijke samenleving. Het is een bron van zingeving, van vernieuwing en van plezier.

Wij zijn ervan overtuigd dat muzisch - creatieve activiteiten voor heel wat jongeren het onderwijs aantrekkelijker kunnen maken. Toch mogen deze activiteiten niet als

vrijblijvend en speels beschouwd worden. Ze zijn belangrijk voor de ontwikkeling van eigen smaak en persoonlijkheid.

De confrontatie met fantasie en spel en het beleven van succeservaringen op school, o.a. door deelname aan culturele avonden en schooltoneel, ontwikkelt bij vele leerlingen een gevoel voor kunst. Bovendien vormt het vaak ook het begin van een rijkere en meer gevarieerde deelname aan en meer begrip voor de hedendaagse muzisch-creatieve taal en het culturele leven, ook buiten de school.

Dit kan maar lukken als het algemene schoolklimaat - naast de veelheid aan culturele gegevens die in elk vak al aan bod komt - ook voldoende impulsen geeft aan jongeren, ongeacht hun opleiding of achtergrond, om kennis te maken met de waarden van de kunst en het culturele erfgoed in de wereld om hen heen.

Wij willen bij de leerlingen de eigen visie op cultuuruitingen confronteren met die van anderen om zo vaardigheden, waardesystemen en attitudes te ontwikkelen die hen in staat stellen:

- o eigen ervaringen te uiten en na te denken over uitingen van anderen.
- o hun eigen oordeel te relativiseren en dat van anderen te respecteren.
- o zich tolerant op te stellen zowel in hun eigen leefwereld als in een bredere, mondiale context.

Wij willen dit realiseren via een breed aanbod van onderwerpen zoals literatuur, muziek, film, podiumkunsten, beeldende kunsten, fotografie, design, mode, videokunst, architectuur, landschapsarchitectuur, op school en in musea en cultuurcentra.

Technisch-technologische opvoeding

De evolutie van de mens wordt gekenmerkt door een niet aflatende zoektocht naar allerlei technische hulpmiddelen om zijn omgeving optimaal te benutten. Deze zoektocht heeft niet alleen nuttige (o.a. energiezuiniger, duurzamer en mensvriendelijkere productie-methodes), maar ook negatieve effecten (o.a. milieubezoeiding, verkeerd gebruik van technieken) opgeleverd.

Techniek is niet uit ons leven weg te denken en om de technologische vooruitgang in goede banen te leiden zijn er bekwame mensen nodig die niet alleen beschikken over voldoende kennis, maar ook over de noodzakelijke vaardigheden om op een verantwoorde en efficiënte manier met techniek om te gaan.

Technologische vorming is essentieel. Ze brengt jongeren inzicht, basiskennis en interesse bij, zodat ze leren werken en leven in een wereld vol technologische vernieuwingen. Bovendien laat ze de leerlingen toe techniek als een valabele optie in aanmerking te nemen voor hun verdere studie- en beroepskeuze.

Technologische vorming is in het ASO per definitie veel minder praktisch gericht dan in het TSO of het BSO. Daarom ook de vakoverschrijdende aanpak die toelaat:

- o een sterke wisselwerking te realiseren bijv. tussen wetenschappelijke vakken en geschiedenis. Wetenschappelijke vakken bieden een overvloed aan aanknopingspunten om techniek te introduceren en te verankeren in het dagelijkse leven, geschiedenis plaatst techniek in een historisch perspectief.
- o goed te informeren over de rol en het nut van de techniek in de maatschappij en over de eigen identiteit van en de specifieke benodigde capaciteiten voor techniek. Zo zullen leerlingen bij verdere studie- en beroepskeuzes de technologische dimensie kunnen inschatten.
- o om bij de invulling van technologische vorming te vertrekken vanuit de interesses van de jongeren en de mogelijkheden die de verschillende vakken bieden.

Wij willen onze leerlingen de kans bieden om o.a.

- o technische constructies te exploreren en desgevallend zelf te maken.
- o technische problemen te leren oplossen.
- o ethisch, veilig, milieubewust, sociaal, ...met techniek te leren omgaan..
- o vaardigheden (visuele - , taal - en communicatie) te ontwikkelen om met en aan techniek te werken, alleen en in teamverband.
- o de wisselwerking tussen techniek en andere vakgebieden te leren herkennen en benutten.
- o de rol van techniek in de maatschappij en in een waaier van beroepen te ontdekken en te appreciëren.

2. IN RELATIE MET ANDEREN

Jezelf ontwikkelen kan maar in voortdurende dialoog met de mensen uit je omgeving. In dat groeiproces en die wisselwerking willen we onze leerlingen begeleiden.

1. Ons uitgangspunt daarbij is een **basishouding van vertrouwen** in de anderen. Zoals Jezus van Nazareth willen we onbevooroordeeld en positief staan tegenover de andere mensen en hen aanvaarden ondanks verschillen van godsdienst, taal, cultuur, huidskleur, seksuele geaardheid. Tegelijkertijd willen we ook verantwoordelijkheid opnemen voor anderen, ons verantwoordelijk voelen voor hun welzijn, vooral voor zwakkeren.
2. Aan de andere kant willen we onze leerlingen ook leren een **kritische houding** aan te nemen t.o.v. wat anderen zeggen of doen, zodat ze niet eender wat aanvaarden en bijv. weerstand kunnen bieden tegen druk van de groep waarin ze zich bevinden.
3. **Sociale en communicatieve vaardigheden** zijn daarbij van groot belang. We lezen in onze visietekst over *sociale vaardigheden*:

Het verstandelijke aspect is ontegensprekelijk belangrijk, maar een mens kan slechts uitgroeien tot een volwaardige evenwichtige persoonlijkheid in relatie tot en in communicatie met andere mensen.

In een maatschappelijk klimaat dat steeds meer individualistisch dreigt te worden, zien wij het als onze taak om jongeren niet alleen verstandelijk te vormen, maar hen ook de nodige sociale vaardigheden bij te brengen. Vanuit onze christelijke overtuiging blijven we hen oproepen tot een geëngageerde levenshouding.

Wij willen de leerlingen de kans geven om uit te groeien tot relationeel veelzijdige mensen. Jongeren zijn nog op zoek naar zichzelf en moeten nog werken aan hun eigen persoonlijkheid. Het opbouwen van een gezond zelfvertrouwen, een zekere weerbaarheid en een positieve kritische instelling is dus zeker belangrijk. In relaties moeten ze leren de eigenheid van de anderen te respecteren en te waarderen en zich verantwoordelijk, gedienschtig en betrouwbaar op te stellen. Ze moeten leren omgaan met afspraken, met gevoelens en conflicten en bereid zijn hun gedrag aan te passen aan dat van de anderen.

Dit kan alleen als ze ook in staat zijn duidelijk te communiceren met de anderen: zich duidelijk uitdrukken, actief luisteren naar anderen, interpreteren wat anderen zeggen, zich inleven in de situatie van anderen,...

Aan een goede samenwerking tussen leerlingen onderling, maar ook tussen leerlingen, leerkrachten en ouders, hechten wij veel belang. Een goede samenwerking vergt o.a. probleemoplossend en doelgericht werken, overleggen, organiseren, beslissingen nemen. Hierbij zijn relationele en communicatieve vaardigheden onmisbaar.

Zowel binnen de lessen (dialoog, groepsgesprek, groepstaak) als erbuiten (via deelname aan de leerlingenraad, verschillende werkgroepen, projectgroepen, bezinningsdagen, participatieraad, directieraad) biedt de school kansen om dit te realiseren. In dialoog met en onder de hoede van volwassenen testen de leerlingen verschillende rollen uit. Fouten maken mag, want dat hoort bij het leerproces. Telkens gaat het om een gezamenlijke inspanning van een groep om met een constructieve ingesteldheid een bepaald project uit te werken of een probleem op te lossen.

De directie en de leerkrachten van het Montfortcollege engageren zich om deze vaardigheden voor te leven en te bevorderen in de dagelijkse interactie tussen leerkrachten en leerlingen, leerkrachten onderling en leerlingen onderling. De basisvoorwaarde om een relatievorming te realiseren is immers dat in de klas, in de leraarskamer, op de speelplaats, op excursie en op alle plaatsen waar leerkrachten en leerlingen elkaar ontmoeten, deze geest van empathie, respect en authenticiteit in- en uitgedemd wordt. Zo wordt het leven op school het oefenterrein voor het volwassen leven.

4. Leven met anderen is ook **leven in groep**. We willen onze leerlingen ook leren groep te vormen: teambuilding op het niveau van de klas, het leerjaar, het internaat, de school, de samenleving. Bovendien willen we dat ze zich democratische principes

eigen maken: samen afspraken maken, samen beslissingen nemen, keuzes maken, samen daarvan de consequenties aanvaarden zonder het evenwicht te verliezen met het persoonlijk belang.

5. Een groep overleeft slechts als de leden er zich verantwoordelijk voor voelen: we lezen in onze visietekst over **burgerzin**:

Elke school is als schaalmodel van een samenleving de plaats bij uitstek waar leerlingen zich kunnen oefenen in burgerzin. De school staat echter niet op zichzelf, maar is ingebed in de maatschappij. En de maatschappij van vandaag vertoont steeds meer tekenen van onverdraagzaamheid en racisme. Deze zijn maar al te vaak het gevolg van onwetendheid over andere culturen, godsdiensten, sociaal, cultureel en fysisch kansarmen en de angst die daaruit voortvloeit..

In ons opvoedingsproject staan de leerlingen centraal. Hun betrokkenheid bij het schoolgebeuren, die zich uit in vragen naar inspraak, willen wij bevorderen. Wij willen deze spontane interesse geleidelijk verdiepen zodat de betrokkenheid op de school als samenlevingsvorm verdergezet wordt in de maatschappij. Wij willen de leerlingen ervan bewust maken dat rechten samenhangen met plichten en met verantwoordelijkheden.

We rekenen het tot onze taak leerlingen te helpen actieve burgers te worden die op een opbouwende en tegelijk kritische wijze kunnen deelnemen aan het maatschappelijke leven. We willen hen vormen tot verdraagzame, rechtvaardige, begripvolle en democratische burgers die kunnen functioneren in een multiculturele samenleving.

We kunnen deze opvoeding tot burgerzin op een aantal niveaus situeren:

- o *De persoonlijke ontplooiing*
We willen de talenten van de leerlingen zo goed mogelijk tot ontwikkeling laten komen zodat ze, zich bewust van hun eigen beperkingen en die van hun medemensen, ten dienste kunnen staan van zichzelf en van anderen.
- o *Betrokkenheid op de medemens en de maatschappij*
Als individu maken wij steeds deel uit van een gemeenschap en een cultuur waarin we opgroeien en waaraan we actief deelnemen. Daarvoor hebben wij de steun en de hulp van de anderen nodig. De verschillende gemeenschappen vormen samen de grote wereldgemeenschap. Wij willen de leerlingen de nodige kennis en vaardigheden bijbrengen om te kunnen functioneren op
  - *politiek niveau: door kennis van instellingen en procedures, leren omgaan met macht, in staat zijn tot een open dialoog met anderen, respect hebben voor anderen, belangenbehartiging, besluitvorming, ...*
  - *sociaal-economisch niveau: aandacht krijgen voor arbeid, sociale zekerheid, handel en welvaart, herverdelende rechtvaardigheid, ...*
  - *sociaal-cultureel niveau: kritisch omgaan met media, zinvol indelen van vrije tijd en kennismaken met het socio-culturele leven in onze maatschappij.*

De personeelsleden van het Montfortcollege engageren zich om een open schoolklimaat te scheppen waarin leerlingen worden gevormd tot kritische burgers met zin voor verantwoordelijkheid. Ze willen hierin een voorbeeldfunctie vervullen.

6. Onze samenleving moet kunnen (over)leven ondanks het feit dat ze steeds complexer en gevarieerder wordt. We willen onze leerlingen voorbereiden op die **multiculturele samenleving** door hen te laten inzien dat er tussen mensen, hoe verschillend ze ook zijn, altijd voldoende overeenkomsten zijn om samen te leven.

3. MET OOG VOOR EEN BETERE WERELD

1. Jezelf ontwikkelen in relatie met anderen mag **niet losstaan van de ruimere omgeving**: de gemeente, het gewest, het land, Europa, de wereld. Met de huidige media en communicatiemiddelen leren we die wereld kennen op velerlei vlak. We willen onze leerlingen leren op een open en geïnteresseerde manier tegenover die wereld te staan en er zich betrokken bij te voelen.

2. Als christenen proberen we bovendien te ijveren voor **'de heelheid van de schepping'**, d.i. voor een wereld waarin alle mensen maximale kansen krijgen om gelukkig te zijn en waarin, precies daarom, met heel veel zorg met die wereld en haar schatten wordt omgesprongen. We willen onze leerlingen laten beseffen dat ook zij hierin verantwoordelijkheid dragen t.o.v. alle aardbewoners, de volgende generaties en de aarde zelf.
3. Een **bijzondere verantwoordelijkheid** dragen we **tegenover de 3de en 4de wereld** omdat we het voorrecht genieten te behoren tot de kleine minderheid op deze aarde die in materiële overvloed leeft. We willen onze leerlingen aanmoedigen, zich nooit te verzoenen met die onrechtvaardige situatie en zich te engageren voor een betere wereld.
4. Tegelijkertijd willen we onze leerlingen wapenen met **een kritische houding tegenover alles wat op hen toe komt** via de media en het Internet, zodat ze niet worden meegezogen door de oppervlakkige en holle waarden van reclame, consumptie en genotsmiddelen.
5. In onze visietekst over **milieu-educatie** lezen we:

Voor onze visie rond milieu-educatie steunen wij ons op de UNCED –conferentie (United Nations Conference on Environment & Development) over duurzame ontwikkeling (1992). Daarin werd gesteld dat

- o *er een verband is tussen de groeiende kloof tussen arm en rijk en de toenemende milieuproblemen.*
- o *de mensheid als belangrijkste uitdaging heeft: op mondiaal vlak de wereld voor de huidige en de toekomstige generaties leefbaar houden en iedereen een goede levenskwaliteit garanderen. Dit kan alleen door een nieuw partnerschap tussen Noord en Zuid en door de bereidheid om de problemen in en van het Noorden onder ogen te zien.*
- o *de regeringen, in overeenstemming met hun eigen strategieën, maatregelen zouden moeten nemen opdat de ideeën van milieubewustzijn en duurzame ontwikkeling in alle onderwijsprogramma's verwerkt worden.*

Bij een evaluatie in 1997 stelde men echter vast dat de toestand in de wereld - op enkele punten na (een vertraging van de bevolkingsgroei, een toename van de scholingsgraad en de gezondheid en een verdere ontwikkeling van milieuvriendelijke producten) - nauwelijks verbetert:

- o *op economisch gebied blijven landen die niet in de wereldeconomie geïntegreerd raken steeds verder achter.*
- o *op sociaal gebied neemt de armoede toe en groeit de inkomensongelijkheid*
- o *met het milieu gaat het bijna op alle vlakken slechter: meer uitstoot van broeikasgassen, achteruitgang van de biodiversiteit, van de bossen, van de bodemkwaliteit en van de beschikbaarheid en de kwaliteit van het water, dreigende uitputting van visgronden, toename van (toxisch) afval en uitbreiding van woestijnen.*

Dit houdt in dat in de komende jaren veel beleidsplannen, afspraken en goede wil omgezet moeten worden in daden en dit niet alleen in het bedrijfsleven en de politiek maar ook in het onderwijs.

Wij vinden dat in het onderwijs de principes van duurzame ontwikkeling geïntegreerd moeten worden zodat tegelijkertijd de economische, ecologische en sociale doelstellingen gerealiseerd kunnen worden. Duurzame ontwikkeling beperkt zich dus duidelijk niet tot ecologische (milieu- aspecten).

Wij willen door milieu-educatie

- o *het milieubewustzijn bij onze leerlingen verhogen.*
- o *kennis over en inzicht in de relatie tussen mens en milieu bijbrengen.*
- o *de waarden, de kennis en de vaardigheden bijbrengen die voor duurzame ontwikkeling van belang zijn.*
- o *bij onze leerlingen een kritische houding ontwikkelen tegenover het eigen gedrag en dat van de medemens i.v.m. de realisatie van een duurzaam milieu, rekening houdend met culturele, sociale, economische en ecologische aspecten*
- o *de leerlingen bewust maken van de problematiek rond duurzame ontwikkeling en ze zorgbekwaam maken voor het milieu, ook het eigen schoolmilieu.*

- o *de leerlingen kritisch en zelfstandig leren deelnemen aan maatschappelijke discussies over natuur en milieu en hen bewuste keuzes leren maken i.v.m. de milieuproblematiek.*
- o *de leerlingen bewust maken van de mobiliteitsproblematiek, hen stimuleren te kiezen voor milieuvriendelijk vervoer, hen oog laten krijgen voor een milieuvriendelijke ruimtelijke ordening.*

4. BEWUST VAN EEN MENS-OVERSTIJGENDE DIMENSIE

a. De confrontatie met de eindigheid en de vraag naar de zin van het leven

Als mensen botsen we voortdurend op onze beperkingen. Niets in onze wereld is absoluut of volmaakt. We krijgen te maken met ziekte, lijden en dood. Bovendien is ons leven van enkele decennia in de geschiedenis van de aarde zo kort dat we ons terecht de vraag stellen wat de zin ervan is.

Die vraag willen wij niet uit de weg gaan en samen met de leerlingen onderzoeken we mogelijke antwoorden.

b. Het antwoord van het christelijke geloof

Het antwoord van het christelijke geloof is dat van Jezus van Nazareth en staat positief t.o.v. het leven. Het zegt dat het fundament van alles niet het toeval is, ook geen vorm van voorbestemming, maar de liefde: de liefde van God voor de mensen en dus ook van de mensen voor de mensen en van de mensen voor God. Elk menselijk leven, hoe kort ook, heeft zin als er maar een sprankeltje liefde in voorkomt, omdat het dan de wereld een beetje dichterbij zijn voltooiing brengt.

Dit antwoord roept op tot engagement in de wereld. Het beschouwt het leven als gave en opgave tegelijkertijd. Dat willen we aan onze leerlingen vertellen.

c. Respect voor andere antwoorden

Het antwoord van het christelijke geloof is niet het enige. In de loop van de geschiedenis hebben vele groepen mensen antwoorden geformuleerd. We denken o.a. aan de andere wereldgodsdiensten en het humanisme. We willen onze leerlingen de belangrijkste van deze antwoorden leren kennen en leren respecteren.

d. Spiritualiteit

We willen onze leerlingen laten aanvoelen dat er in het leven een dimensie aanwezig is die ons leven overstijgt.

We proberen dat te doen via bezinnings-, stilte- en gebedsmomenten, persoonlijke getuigenissen van mensen, contacten met de natuur en de kosmos, bevindingen van de moderne wetenschap.

HOOFDSTUK 5: HET 'HOE'

Hoe pakken we het aan en met welke middelen? Of: wat zijn de principes om het opvoedingsproject concreet uit te werken?

Daarvoor gaan we eerst in op het school- en internaatprofiel. Vervolgens geven we kort weer hoe we de inbreng, de verantwoordelijkheid en de samenwerking zien van de verschillende geledingen en structuren. Dan komen onze pedagogische principes aan bod, om tenslotte dieper in te gaan op de hoofdrolspelers op het terrein: de leerkracht-opvoeder en de leerling. We eindigen met een schematische voorstelling van de leerlingenbegeleiding in onze school.

1. PROFIEL VAN SCHOOL EN INTERNAAT

a. School

- Onze school is een autonome gemengde zesjarige school voor algemeen secundair onderwijs (ASO) met een beperkt aantal studierichtingen. Ze is ingebed in de scholengemeenschap Haacht, waar een ruime waaier van studierichtingen in het ASO, het TSO (technisch secundair onderwijs) en het BSO (beroepssecundair onderwijs) wordt aangeboden.
- Wegens het beperkt aantal studierichtingen, die allemaal voorbereiden op een vorm van hoger onderwijs, verlaten betrekkelijk veel leerlingen de school op de keuzeknooppunten na het tweede en vierde jaar. Dit resulteert in een 'bevolkingspiramide' met een brede basis en een smalle top.
- Vanuit deze situatie hechten we veel belang aan een goede studie-oriëntering en studiekeuzebegeleiding.

b. Internaat

- Het Montfortinternaat is een autonoom, gemengd internaat met een maximale capaciteit van 120 leerlingen.
- De meeste interne leerlingen gaan naar school in het Montfortcollege, maar een steeds grotere groep is ingeschreven in scholen in de buurt, meestal van de eigen scholengemeenschap, maar ook van daarbuiten.
- Zo wordt ons internaat nu ook bevolkt door internen uit het technisch en het beroepsonderwijs en het zesde leerjaar basisonderwijs. Dit vergt uiteraard een gedifferentieerde aanpak.
- Het autonome Montfortinternaat blijft uitdrukkelijk verbonden met het Montfortcollege via hetzelfde opvoedingsproject.

2. SAMENWERKING EN VERANTWOORDELIJKHEID

Het opvoedingsproject is een project van en voor de volledige school- en internaatgemeenschap. Alle geledingen moeten hun steentje bijdragen, elk op hun niveau met hun eigen verantwoordelijkheid en steeds in overleg met de andere geledingen en participanten.

a. De Inrichtende Machten (IM): de VZW St.-Angela-Montfortcollege en de VZW Montfortinternaat

- Het **doel** van deze VZW's bestaat er hoofdzakelijk in een goede opvoeding, vorming en onderwijs te verschaffen aan jongeren via een school en een internaat. Dit staat uitgebreider in de statuten van deze VZW's.
- De inrichtende machten dragen de **eindverantwoordelijkheid** van het opvoedingsproject. Ze zetten de grote lijnen ervan uit en controleren of het in de praktijk wordt gerealiseerd.
- Ze houden **contact met het 'veldwerk'** via het lokaal onderhandelingscomité (LOC) en de participatieraad en via de directie en de internaatsbeheerder die als adviseurs de vergaderingen van de inrichtende machten bijwonen.

b. Het personeel: directie, internaatsbeheerder, opvoeders school en internaat en leerkrachten

Zij brengen het project dag in dag uit in praktijk .

- Directieraad: algemeen en materieel beleid van school en internaat, coördinatie van school en internaat en contact met de Inrichtende Machten
- Coördinatie: pedagogisch beleid, leerlingenbegeleiding en opvang nieuwe leerkrachten, cel leerlingenbegeleiding samen met het Centrum voor LeerlingenBegeleiding (CLB).
- Internaatsteam: pedagogisch beleid internaat.
- LOC: overleg tussen vertegenwoordigers van de IM en het personeel
- Comité voor Preventie en Beveiliging op het Werk (CPBW).
- Klassenraden: begeleidend en delibererend.
- Vakgroepen: vakoverleg.
- Feestcomité: organisaties op schoolniveau.

c. Ouders

Zij ondersteunen het project door eraan te participeren en het mee te evalueren.

Oudercomité: visietekst Objectieven

Organisatie

*Alle ouders die een kind als leerling hebben in het Montfortcollege, kunnen lid worden van de **oudervereniging**. Onze oudervereniging is erkend door de Vlaamse Confederatie van Ouders en Ouder-Verenigingen. De oudervereniging staat in voor het verwerven van de financiële middelen die vereist zijn om haar werking en de realisatie van haar opdrachten mogelijk te maken.*

*De kern van de oudervereniging is het **oudercomité**. Dit comité beheert de financiële middelen en vergadert vijf keer per jaar met de directie en een afgevaardigde van de leerkrachten.*

Het bestuur bestaat uit een voorzitter, een ondervoorzitter, een secretaris, een penningmeester en een ombudsman of -vrouw. Deze mensen oefenen deze functies uit op vrijwillige basis en zijn natuurlijk lid van de oudervereniging. Bij de samenstelling van het oudercomité wordt gestreefd naar een evenwichtige vertegenwoordiging van de verschillende leerlingengroepen (jongens, meisjes, intern/extern, 1e, 2e en 3e graad). Het oudercomité vormt een feitelijke vereniging en het leidmotief bij de aanduiding van de mandaten is continuïteit.

Wanneer het in functie van de agenda wenselijk is, wordt een vertegenwoordiger van de leerlingenraad uitgenodigd. Een verslag van de vergadering wordt toegezonden aan de leden van de oudervereniging, de directie en de afgevaardigde van de leerkrachten.

De voorzitter van het oudercomité bespreekt met de directie eventuele agendapunten. Leden van de oudervereniging en/of schoolgemeenschap kunnen, bij voorkeur schriftelijk, agendapunten aanbrengen bij één van de bestuursleden.

De oudervereniging binnen het Montfortcollege vervult **een drietal functies**:

- een brugfunctie tussen de directie, leerkrachten, opvoeders en de leerlingen en ouders;
- een vertaalfunctie van de noden en verwachtingen van de ouders als advies naar de directie toe;
- een ondersteunende functie op logistiek en financieel vlak.

Logistiek: een handje toesteken bij de activiteiten ingericht door de school en het internaat vb. de oudercontacten, de eet- en contactdagen, de Montfortdagen enz.

Financieel: binnen de mogelijkheden van ons budget een steentje bijdragen in de aankoop van materialen die de leerlingen ten goede komen.

Ombudsfunctie

Alle problemen/opmerkingen van ouders, leerlingen en belanghebbenden worden hier gecentraliseerd. Hierdoor kan op een objectieve wijze in samenwerking met de directie en/of internaatsverantwoordelijke naar een oplossing of antwoord worden gezocht. Uiteraard is discretie hierbij verzekerd. Leerlingen en/of ouders kunnen zich natuurlijk steeds rechtstreeks wenden tot de betrokken persoon.

Participatieraad

De participatieraad is een officieel overlegorgaan waarin de inrichtende macht, het personeel, de ouders en de lokale gemeenschap vertegenwoordigd zijn. Onze oudervereniging heeft twee vertegenwoordigers in deze raad.

d. Leerlingen

Zij geven het project dag in dag uit mee gestalte via participatie op vele vlakken en door het mee te evalueren.

Visie op de leerlingenraad

Jonge mensen hebben niet alleen behoefte aan wetenschap en technische vaardigheden. In een eigentijds secundair onderwijs zijn het ook niet alleen de leerkrachten en de opvoeders die de opvoeding coördineren en realiseren. Het Montfortcollege (MCR) wil een school zijn van en voor leerlingen waar er een interactie is tussen de verschillende participanten. Elke dag opnieuw komen nieuwe impulsen op ons af. We willen die ook op een creatieve manier eigen maken in onze schoolgemeenschap.

De leerlingenraad in het MCR neemt de verantwoordelijkheid op zich om samen te bouwen aan een leefgemeenschap die een weerspiegeling is van de samenleving van waaruit ze komen en waarin ze later zullen fungeren. Via de leerlingenraad krijgen de jongeren dus de kans om zich te ontplooien tot jonge mensen met burgerzin.

We mogen stellen dat de leerlingenraad in het MCR een actieve vereniging is die de ganse schoolbevolking vertegenwoordigt. Haar leden en zeker het bestuur zijn de animatoren, informanten, participanten... van het reilen en zeilen van het geheel. Samen met hun coaches die elk experts zijn binnen hun domein (wat leidt tot verscheidenheid) zullen zij steeds het belang van de school of een grote groep behartigen.

Zij ervaren best wat er bij jongeren leeft en daardoor zijn zij onmisbaar om nieuwe initiatieven met woord en daad te lanceren en/of te ondersteunen.

De kritische zin van jongeren is een meerwaarde voor de schoolgemeenschap, vooral wanneer die gepaard gaat met een onophoudelijke zoektocht naar originele alternatieven.

Binnen de werking van de leerlingenraad leren de jongeren omgaan met democratie en verantwoordelijkheid, met teamwork en zelfevaluatie, met management en de rijkdom van diversiteit, met inspraak en communicatie.

De leerlingenraad bestaat uit één of meerdere gekozen afgevaardigden van elke klas. Al deze leden van het eerste tot het zesde jaar kiezen een dagelijks bestuur uit de leden van het vierde tot het zesde jaar.

De voorzitter eventueel bijgestaan door een ondervoorzitter en/of secretaris vertegenwoordigt de leerlingenraad bij alle officiële instanties zoals bv directieraad, participatieraad, provinciale of Vlaamse leerlingenraad.

De secretaris stelt samen met de voorzitter de agenda op en maakt het verslag dat na goedkeuring op de volgende vergadering doorgespeeld wordt naar alle klassen. Het is de penningmeester die oog heeft voor het goede beheer van de financiën. Hij leert hoe je best zo correct mogelijk inkomsten en uitgaven noteert, hoe je initiatieven kan of moet nemen om een gezonde financiële situatie te behouden.

De voltallige leerlingenraad beslist mee welke projecten door hen geldelijk gesteund worden. De verantwoordelijke voor de Public Relations zorgt ervoor dat de bijdrage van de leerlingenraad bekend raakt bij een ruimer publiek. Contacten met de media zijn daar ook een onderdeel van.

Het voltallige bestuur coördineert, stimuleert en activeert de bijdrage van de jongeren bij activiteiten zoals eetdagen, leerkrachtendag, Chrysostomus en Montfortdag.

De leerlingenraad ondersteunt ook de verschillende subraden die vertegenwoordigd zijn op de tweewekelijkse vergaderingen van de leerlingenraad. De subraden: de pastorale raad, de cultuurraad, de sportraad, het feestcomité en de milieuraad worden eveneens samengesteld uit verkozen leden van alle klassen.

Via die subraden engageren onze jongeren zich al dan niet vanuit een christelijke overtuiging t.o.v. derde of vierde wereld, mindervaliden....

Dat cultuur hen niet ongemoeid laat is duidelijk merkbaar bij de ondersteuning van culturele avonden modern en klassiek, toneel, schoolradio, Rotselaars Echo ....

De jongeren die verbonden zijn met een club of tijdens de les de vreugde van teamsporten ervaren hebben, organiseren de middagsport en verdedigen met enige fierheid de kleuren van de school op interscolaire sportnamiddagen.

In een totale opvoeding mag het onderdeel milieu en verkeerseducatie niet ontbreken. De fietsdag is een jaarlijkse traditie geworden. Elk jaar wordt er weer aandacht geschonken aan het afvalbeleid: sorteren, preventie (brooddozen en leerlingenbar) en composteren.

Er is daarenboven wel steeds een groepje dat oog heeft voor bewust energieverbruik of voor het ecologische evenwicht op het domein.

Het moet duidelijk zijn dat in een school waar jongeren op die wijze participeren, preventie geen ijdel woord is.

Visie op de leerlingenbetrokkenheid in het internaat

1. Persoonlijke betrokkenheid

Intern worden moet een weloverwogen keuze zijn, zowel van de kandidaat-intern zelf, als van zijn/haar ouders en zijn/haar onmiddellijke leefomgeving. Daarom gaan aan een inschrijving in het internaat enkele belangrijke stappen vooraf.

Allereerst proberen we via een rondleiding de kandidaat-intern een duidelijk beeld te geven van het dagelijkse leven op internaat, zowel over 'studeren op internaat' als over 'samenleven op internaat'.

Dan volgt een gesprek met de kandidaat-intern om te peilen naar zijn/haar motivatie om op internaat te gaan. We weten immers uit ervaring dat het zonder die motivatie geen zin heeft.

Binnen de verschillende leefgroepen is er voldoende ruimte voor persoonlijke initiatieven en verantwoordelijkheid. Zo liggen er in elke groep tal van taken te wachten op gretige internen. Dit gaat van het opnemen van kleinere, praktische taken zoals het verzorgen van het studielokaal, de recreatiezaal, de planten, tot het opnemen van een 'verantwoordelijkheid'.

2. Betrokkenheid binnen de leeftijdsgroep

Elke leefgroep kiest bij het begin van het schooljaar verantwoordelijken. Zo heeft elke groep een:

Groepsverantwoordelijke

Hij/zij draagt de verantwoordelijkheid van de groep, is het aanspreekpunt voor internen en opvoeders/personeel i.v.m. groepsitems, brengt de stem van de groepsleden over naar opvoeders/personeel/directie, zetelt als afgevaardigde in de internaatsraad.

Sociaal verantwoordelijke

Hij/zij heeft oog voor sociale aangelegenheden binnen de groep, treedt op bij uitsluiten, pesten, ruzie, heeft oog voor verjaardagen (houdt verjaardagskalender bij), organiseert feestjes, zorgt ervoor dat bij afwezigheid van groepsleden de schoolmaterie in orde gebracht wordt door klasgenoten.

Sportverantwoordelijke

Hij/zij organiseert sport- en ontspanningsactiviteiten, zorgt voor een verscheidenheid in het aanbod, neemt deel aan de besprekingen over de verdeling van de sportzalen en sportterreinen, zorgt voor de aankondiging van de trainingsmomenten.

Cultureel verantwoordelijke

Hij/zij organiseert groepsactiviteiten zoals de quizavond, de bonte avond, de filmvoorstelling, werkt mee aan de uitleendienst van de bibliotheek, is verantwoordelijk voor de stripcollectie, verzamelt voorstellen i.v.m. uitstappen, zorgt voor bedeling van krant en tijdschriften, helpt bij de uitwerking van het jaarthema.

Pastoraal verantwoordelijke

Hij/zij werkt mee aan bezinningsmomenten en dagsluitingen, is de voorzitter in de werkgroepjes rond advent en vastenwerking, helpt bij de organisatie van de bedevaart naar Scherpenheuvel, heeft inbreng bij het opmaken van eucharistievieringen.

Proosdijraad

Binnen de leeftijdsgroep van de derde graad groeien deze verantwoordelijken uit tot een heuse 'proosdijraad' waarbij de groepsverantwoordelijke 'burgemeester' wordt genoemd en de andere verantwoordelijken 'schepenen'. Deze proosdijraad behartigt alle aangelegenheden van de internen van derde graad. Zo bespreken zij hun maandelijkse uitstap, organiseren hun proosdijfuif en nodigen jaarlijks de leerkrachten uit op hun barbecue. Ook is er steeds een laatstejaars 'peter' van een vijfdejaars 'petekindje'. Dit komt vooral tot uiting bij het voorlezen van de nieuwjaarsbrieven door het petekind voor de peters en meters.

Regelmatig treden zij naar buiten bij het organiseren van een fuif, een casinoavond voor de jongere internen, of een heuse proosdijshow waar naast muziek ook plaats is voor sketches waarbij meestal de draak gestoken wordt met opvoeders en personeel. Ook bij het sinterklaasfeest worden de belangrijkste rollen ingevuld door leden van de proosdijraad.

3. **Betrokkenheid op het internaatsgebeuren**

- Verschillende taken worden opgenomen door internen

Internenbar: Op regelmatige tijdstippen kunnen de internen gebruik maken van de 'bar' waar ze voor democratische prijzen een versnapering of frisdrank kunnen aanschaffen. Deze bar wordt verzorgd door een groepje internen.

Schoolwinkel: De internen kunnen op regelmatige tijdstippen schoolbenodigdheden aanschaffen in een winkeltje. Dit gebeurt door middel van winkelbriefjes die ze aan de verantwoordelijke internen afgeven. De verrekening gebeurt met de trimestriële onkostennota. De verantwoordelijke internen zorgen voor het beheer van de winkel, houden de voorraad bij en doen de bedeling.

Verzorging van de hond: de internaatshond Bavo wordt dagelijks uitgelaten door twee verantwoordelijke internen.

- Oudere internen nemen verantwoordelijkheid naar jongeren

Sportploegen: Wekelijks is er een trainingsmoment van de sportploegen. Zowel voor voetbal, basket en volleybal worden de trainingen van de miniemen verzorgd door internen van de derde graad.

Peterschap: Alle internen van het eerste jaar krijgen een peter/meter van een intern van de tweede graad. Begin van het schooljaar wordt op een ludieke manier de peter/meter toegekend. Hiervoor moeten er wel een paar opdrachten vervuld worden. Nadien wordt de avond afgesloten met een feestje. Na de kerstvakantie is het aan de petekinderen om een nieuwjaarsbriefje voor hun peter/ meter voor te lezen. Natuurlijk wordt deze inspanning met een cadeautje beloond. Eind van het schooljaar wordt er weer feestelijk afscheid genomen van de peter of meter.

Internaatsraad: Alle groepsverantwoordelijken komen maandelijks samen in de internaatsraad. Zij verzamelen vooraf verzuchtingen, voorstellen en ook klachten binnen hun leeftijdsgroep. De vergadering wordt voorgezeten door de burgemeester (groepsverantwoordelijke van de derde graad). Binnen deze vergadering wordt alles aangehaald wat er leeft binnen de verschillende leeftijdsgroepen. Verschillende nieuwe initiatieven vinden hun oorsprong binnen deze internaatsraad. Het verslag van de vergadering wordt behandeld op de opvoedersvergadering.

e. **Lokale gemeenschap**

Onze school en ons internaat onderhouden goede banden met de lokale gemeenschap. Vooral rond verkeersbeleid overleggen we geregeld met het gemeentebestuur en de andere (basis)scholen in de buurt. Ook in ons milieu- en cultuurbeleid wordt de gemeente betrokken. De lokale gemeenschap is vertegenwoordigd in de participatieraad.

f. **Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB)**

Onze school werkt samen met het CLB-team van Haacht. We citeren uit de brochure waarin ze zichzelf voorstellen.

Voorstelling CLB Haacht

Onze dienstverlening situeert zich op het raakvlak tussen school, gezin en leerling. In die zin verschillen wij van andere hulpverleners waarmee wij samenwerken en waarnaar wij regelmatig doorverwijzen.

Leerlingenbegeleiding kan niet los gezien worden van het school- en gezinsgebeuren. Wij streven naar een schoolnabije werking vanuit een regelmatige beschikbaarheid in de school. Anderzijds zijn wij in de eerste plaats hulpverleners en treden wij niet in de plaats van leerkrachten of ouders.

In deze voorstelling is het belangrijk dat er overleg kan gebeuren en er gezocht wordt naar oplossingen waarin men zich kan terugvinden. Ook wanneer wij de hulp inroepen van andere zorg- of hulpverleners, streven wij naar overleg en samenwerking om tot een 'integrale zorg' te komen.

Dit brengt ons tot de kenmerken van een CLB-begeleiding.

- *Ze is discreet (met oog voor de deontologische code).*
- *Ze is multidisciplinair onderbouwd (met een psychologische en pedagogische, medische en sociaal-maatschappelijke discipline).*
- *Ze is ingebed in een netwerk van hulpverlening.*
- *Ze werkt op basis van vertrouwen.*
- *Ze is onafhankelijk en gratis.*

Meer dan vroeger richt het CLB zich op vragen en behoeften van de betrokkenen. Wij rekenen erop dat ouders, leerlingen en leerkrachten zelf zullen aangeven wanneer zij de ondersteuning van het CLB wensen in te roepen. Onze dienstverlening richt zich op deze vier domeinen:

Leren en studeren

Met het CLB kan overlegd worden over leerproblemen en leerstoornissen, over studien- en schoolproblemen. Indien nodig kan een leeronderzoek gebeuren.

Onderwijsloopbaan

Bij het CLB is uitgebreide informatie beschikbaar in verband met opleidingen, studierichtingen, schooladressen, schoolwetgeving, ... Wij willen de school ondersteunen in het aanbrengen van de nodige keuzevaardigheden.

Preventieve gezondheidszorg

Los van de verplichte tussenkomsten kunnen ouders, leerlingen en leerkrachten zich tot het CLB wenden met vragen in verband met gezondheid: voeding, verslaving, hygiëne, ...

Psychisch en sociaal functioneren

Vragen rond onaangepast gedrag, pesten, relaties, zelfvertrouwen, sociale vaardigheden, enz. kunnen besproken worden met het CLB. Zo kan ondersteunende begeleiding gebeuren rond opvoedings- en gedragsproblemen, socio-emotionele problemen, gezinsproblemen.

g. Scholengemeenschap

Sinds enkele jaren maakt onze school deel uit van de scholengemeenschap Haacht, samen met het Sint-Angela-instituut te Tildonk (SAIT), het Sint-Michielsinstituut te Keerbergen en Schriek (SMIKS) en de drie Don Bosco-scholen van Haacht. Het is de bedoeling op zoveel mogelijk vlakken samen te werken.

Visietekst scholengemeenschap Haacht

In de vrij lange traditie van samenwerking tussen de scholen van de scholengemeenschap Haacht, hebben de drie inrichtende machten, vzw Onderwijsinstellingen van de Zusters van de Christelijke Scholen - Regio Keerbergen, vzw Don Bosco Onderwijs centrum en vzw Sint-Angela - Montfortcollege, in het raam van het Decreet van 14 juli 1998, een contract onderschreven met het doel het Vrij Katholiek Secundair Onderwijs in de regio in stand te houden en waar mogelijk uit te bouwen op basis van de "Opdrachtsverklaring van het Katholiek Onderwijs in Vlaanderen".

De inrichtende machten geloven in een samenwerking, waarbij de gezamenlijke zorg voor alle scholen van de scholengemeenschap primeert. In die bereidheid tot samenwerking wordt een structuurplan voor de uitbouw van de scholengemeenschap ontworpen, in overleg met alle participanten. Dat structuurplan dient te getuigen van een toekomstgericht, stabiel en evenwichtig onderwijsaanbod: verdeeld over de gehele scholengemeenschap, zodat elke school haar autonomie kan behouden en haar opvoedingsproject kan waarmaken. De inrichtende machten streven er naar dat het onderwijsaanbod zoveel mogelijk tegemoet komt aan de verwachtingen van de lokale jeugd.

In het bewustzijn dat leerlingen en ouders een school kiezen met een visie op opvoedendonderwijs, waarbij de vorming van "hoofd, hart en handen" een centraal gegeven is, en elke school haar eigen accenten legt, waarborgen de inrichtende machten dat elke school haar eigen identiteit en profiel, dat onderling evenwaardig is, tot uiting kan brengen in een specifiek onderwijsaanbod.

In solidariteit en bezorgdheid om elkaar zullen de inrichtende machten en directies er over waken dat zij een gemeenschappelijk personeelsbeleid voeren, onderbouwd door gemeenschappelijke criteria op het vlak van vakkennis, engagement en vaardigheden, om de kwaliteit van het onderwijs en opvoeding te behouden en op te voeren. De evaluatie van het personeel is voorwerp van gemeenschappelijk overleg dat resulteert in optimale beoordelingscriteria.

De participanten van de scholengemeenschap staan borg voor een objectieve, toekomstgerichte begeleiding en oriëntering van de leerlingen, waarbij de scholengemeenschap als een geheel van studiemogelijkheden wordt voorgesteld aan alle leerlingen en hun ouders.

De toekomst en de goede werking van de scholengemeenschap zal gedragen worden door de bereidheid van alle participanten zich voortdurend in te zetten voor een optimale evolutie in de samenwerking die leidt tot een algemeen welbevinden: inrichtende machten, directies, personeelsleden, ouders, leerlingen en vertegenwoordigers van de lokale gemeenschap, elk ondergebracht in hun specifieke structuren op vlak van de scholengemeenschap.

Op die wijze zal de scholengemeenschap Haacht voor de lokale jeugd de waarborg zijn voor een beloftevolle toekomst met evangelische waarden als grondslag.

3. PEDAGOGISCHE FUNDAMENTEN

- a. Het pedagogisch uitgangspunt is **het respect voor de waardigheid van iedere persoon** met al zijn/haar mogelijkheden en beperkingen.
- b. Bovendien willen we in de onderlinge relaties ook **uitgaan van een positieve ingesteldheid en goede bedoelingen** bij de ander, zodat vooroordelen geen kans krijgen en we in elkaar blijven geloven.
- c. Iedereen **krijgt kansen** om te groeien als persoon door verantwoordelijkheid op te nemen. Ieders verantwoordelijkheid is aangepast aan zijn/haar leeftijd, capaciteiten en beperkingen.
- d. Leerlingen krijgen een kader aangereikt waarbinnen ze kunnen functioneren. Een kader met **duidelijke grenzen** maar ook met ruimte voor 'experiment'. We zijn er ons van bewust, dat groeien niet mogelijk is zonder fouten te maken. Daarom moeten leerlingen ook **nieuwe kansen** kunnen krijgen.
- e. We willen een **pedagogie van betrokkenheid**. **Betrokkenheid van opvoeders en leerkrachten** bij de leerlingen door interesse voor wat ze doen en denken en door ze zo te motiveren en te stimuleren in hun persoonlijke groei. **Betrokkenheid van de leerlingen** bij de school en het internaat door ze zoveel mogelijk te laten participeren op vele vlakken.

- f. We willen een **pedagogie van nabijheid**. Letterlijke nabijheid tijdens recreaties en activiteiten van leerlingen. Nabijheid in een ruimere betekenis door voor hen bereikbaar te zijn als ze dat nodig vinden en zorgzaam met hen om te gaan.
- g. We willen een **preventieve pedagogie**, die onze doelen tracht te bereiken via positieve stimulansen eerder dan door te sanctioneren.

A. De leerkracht – opvoeder

- a. **Alle personeelsleden hebben een opvoedende taak**. In het bijzonder de leden van de directie, het ondersteunend personeel, de leerkrachten en de opvoeders van het internaat. Daarom is het van belang dat alle personeelsleden het opvoedingsproject kennen en erin geloven om het zo goed mogelijk te helpen realiseren.
- b. In de onderlinge relatie tussen ‘opvoeder’ en leerling **staat de leerling centraal**. Het is de leerling om wie het uiteindelijk draait en elk contactmoment moeten we zien als een kans om die leerling een stapje vooruit te helpen.
- c. Dit veronderstelt naast **een groot hart** voor de leerlingen, ook **een hoge graad van professionaliteit** als lesgever en als opvoeder. We bedoelen o.a.
- een open geest voor nieuwe werkvormen en pedagogische inzichten;
  - de bereidheid om zichzelf voortdurend te evalueren en na te scholen;
  - in teamverband werken en overleg plegen over pedagogische en didactische aanpak;
  - bij de leerlingen meer de intrinsieke motivatie trachten te bevorderen dan de motivatie op basis van externe factoren zoals bijvoorbeeld schoolresultaten.

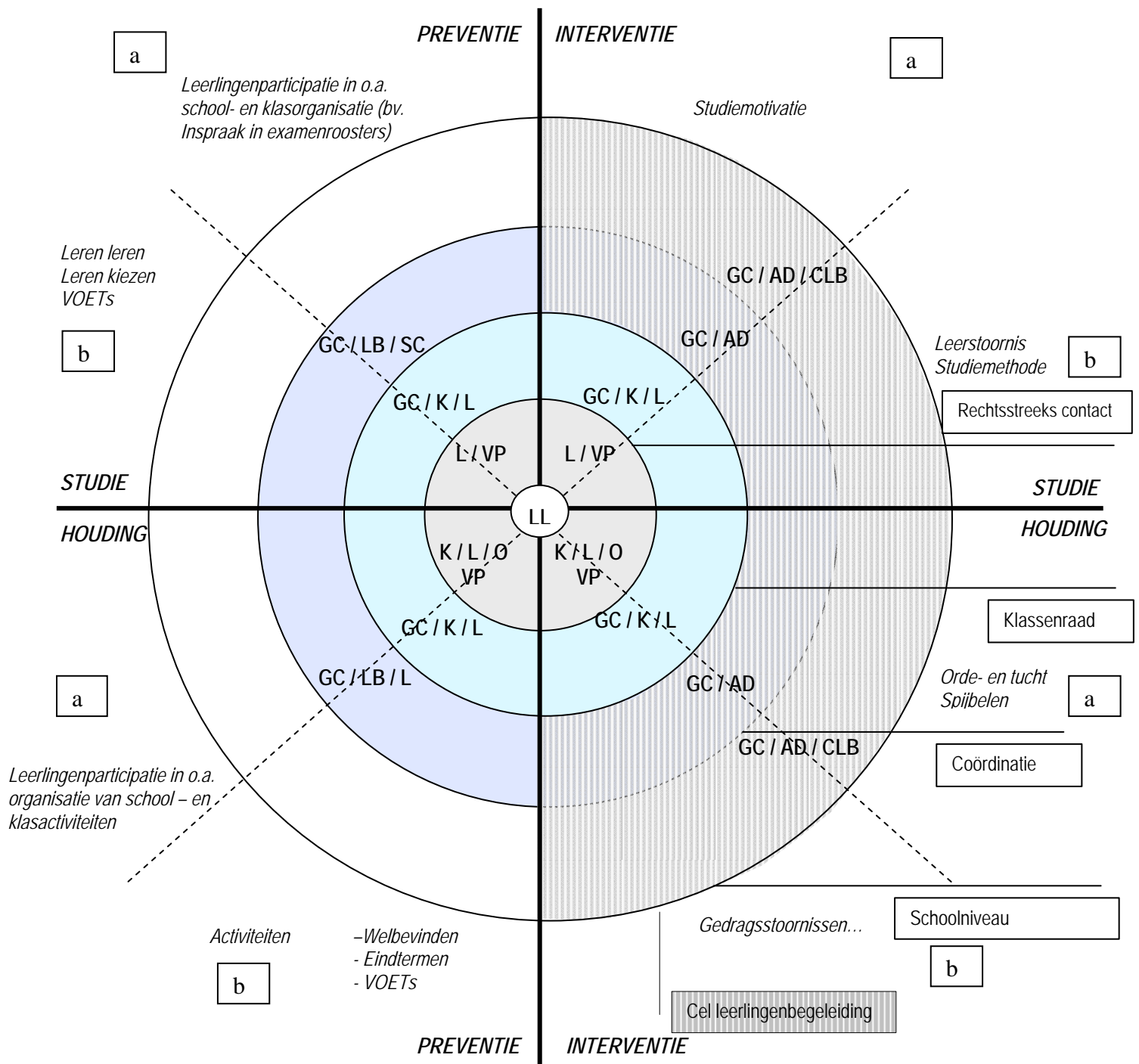
B. De leerling

a. Wie is welkom?

Onze school en ons internaat staan open voor alle leerlingen (die de aangeboden studierichtingen willen/kunnen volgen). Overtuigd christelijke gelovige jongeren krijgen de kans om hun geloof te belijden en te verdiepen; maar ook anders-gelovigen, niet-gelovigen en jongeren die het met kerk en geloof moeilijk hebben, moeten er zich kunnen thuisvoelen. Wij willen in geen geval afzien van de opdracht, de christelijke boodschap aan te bieden en haar waarden uiteen te zetten. We verwachten van al onze leerlingen dat ze op een serene wijze deze confrontatie of uitdaging aangaan.

b. Leerlingenbegeleiding

Het schema op de volgende bladzijde geeft een voorstelling van hoe de leerlingenbegeleiding in het Montfortcollege wordt opgevat en hoe ze is georganiseerd. De rechte (stippel)lijnen brengen een achttal werkdomeinen in kaart, de cirkels geven vier werkniveaus aan. De leerling staat telkens centraal.

K	Klassenleerkracht
L	Leerkracht
O	Ondersteunend personeel
GC	Graadcoördinator
LB	Leerlingenbegeleider
AD	Adjunct-directeur
CLB	Centrum voor leerlingenbegeleiding
SC	SOHO-coördinator
SPC	Sportcoördinator – Cultuur – Milieu.....
VP	Vertrouwenspersoon
LL	Leerling

PREVENTIE	
a.	<i>het bevorderen van de leerlingenparticipatie in de klas- en schoolorganisatie</i>
b.	<i>initiatieven vanuit de begeleiding ter ondersteuning van het opvoedingsproject</i>
INTERVENTIE	
<i>Ingrijpen naar aanleiding van de nood van een individuele leerling i.v.m.</i>	
a.	<i>niet willen</i>
b.	<i>niet kunnen</i>

Leerlingenbegeleiding: werkdomeinen

We zijn er ons van bewust dat het indelen van de leerlingenbegeleiding in verschillende domeinen alleen maar in theorie mogelijk is. Op het terrein zelf zijn de grenzen tussen de domeinen meestal vaag en soms zelfs onbestaand. We trekken ze toch om een en ander te verduidelijken.

Om te beginnen maken we een onderscheid tussen **preventie en interventie** (centrale verticale as). "Interventie" is hier vrij eng opgevat als "zorgen voor de noden van een individuele leerling". "Preventie" vatten we dan weer ruimer op, enerzijds als "het bevorderen van de leerlingenparticipatie in klas- en schoolorganisatie" en anderzijds als "het nemen van initiatieven ter ondersteuning van het opvoedingsproject" .

De centrale horizontale as geeft het onderscheid aan tussen wat met **studie** en wat met **houding** te maken heeft.

Het veld is nu verdeeld in vier kwarten, die elk nog eens in twee verdeeld worden door een stippellijn. Aan de kant van de interventie geeft deze stippellijn het meestal erg vage onderscheid aan tussen het "**niet willen**" (a) en het "**niet kunnen**" (b).

Op studievlak, bijvoorbeeld, is het werken aan studiemotivatie (a) anders dan de aanpak van leerstoornissen of een slechte studiemethode (b).

Op het vlak van houding is het dan weer belangrijk een 'gewone' gedragsproblematiek (a) niet te verwarren met gedragsstoornissen (b).

Aan de kant van de preventie maakt de stippellijn het onderscheid tussen het **zuiver preventieve** (a) en een **ruimer opgevatte preventie** (b).

Bij het eerste denken we aan het bevorderen van de leerlingenparticipatie en de leerlingenbetrokkenheid, vooral door aanwezigheid bij de leerlingen, en aan het geven van verantwoordelijkheid en het voeren van een open dialoog. De leerlingenraad is daarbij een onmisbaar instrument.

Bij het tweede denken we aan initiatieven op klas-, graad- of schoolniveau die het verantwoordelijkheidsgevoel en het welbevinden van de leerlingen verhogen. Op studievlak spreken we bijvoorbeeld over initiatieven i.v.m. leren leren of leren kiezen, op het vlak van houding gaat het over een groot gamma van activiteiten: kennismakingsdagen voor de 1stejaars, teambuildingsdagen voor de 2dejaars, waardedagen voor de 3dejaars, relatievormingsdagen voor de 4dejaars, eco- en diaconiekampen voor de 3de graad, sportdag, culturele avonden, schoolfeest voor alle leerlingen.

Leerlingenbegeleiding: niveaus

In de verschillende domeinen zijn rondom de leerling vele mensen met begeleiding bezig op verschillende niveaus. Het belangrijkste is het niveau het dichtst bij de leerling. In elk **rechtstreeks contact** met de leerling liggen kansen om hem/haar vooruit te helpen, in de klas tijdens de les, op het secretariaat, op de speelplaats, tijdens de recreatie of zelfs buiten de schooluren. Op dit niveau worden mogelijke problemen ook het vlugst opgemerkt.

Het volgende niveau is dat van de **klassenraad**: overleg tussen mensen die allemaal met de betrokken leerling bezig zijn, die hem/haar allemaal kennen, maar vanuit een andere invalshoek. Dat schept meer mogelijkheden, zowel voor interventie als voor preventie. De klassenleerkracht en de graadcoördinator coördineren de begeleiding op dit niveau.

De derde cirkel is het niveau van de **coördinatie**. Vanaf hier wordt de leerlingenbegeleiding gecoördineerd door de adjunct-directeur. Op het preventieve vlak wordt deze taak gedelegeerd aan de algemene leerlingenbegeleider. Hij werkt aan de betrokkenheid van alle leerlingen bij het schoolgebeuren, ondermeer door met de leerlingen een goed gestructureerde leerlingenraad uit te bouwen en te laten functioneren.

Tenslotte is er dan het **schoolniveau**. Hier komt het CLB erbij. Vanuit een eigen invalshoek brengt het bijkomende know-how binnen en zorgt het voor ondersteuning, zowel voor het preventieve als het interveniërende werk.

Cel leerlingenbegeleiding

De cel leerlingenbegeleiding wordt gevormd door de coördinatoren, de mensen van het CLB en de adjunct-directeur, die coördineert. Ze staat in voor de leerlingenbegeleiding op het vlak van de interventie op schoolniveau.

Slotwoord

Een opvoedingsproject moet leven. Het is dus nooit af. Ook nu niet, na een grondige herwerking waaraan leerlingen, ouders, personeelsleden, mensen van de lokale gemeenschap en leden van de Inrichtende macht meewerkten. Daarom plannen we een vijfjaarlijkse evaluatie van de tekst.

De grote uitdaging bestaat er echter in het project levend en herkenbaar te maken door het zo getrouw mogelijk uit te voeren. We rekenen daarvoor op alle leden van de school- en internaatsgemeenschap. De evaluatie van de tekst zal telkens gepaard gaan met een evaluatie van de uitvoering.

Tenslotte wensen we alle mensen te danken die op een of andere wijze hun steentje hebben bijgedragen om ons opvoedingsproject nieuw leven in te blazen.

Rotselaar, 24 april 2004.